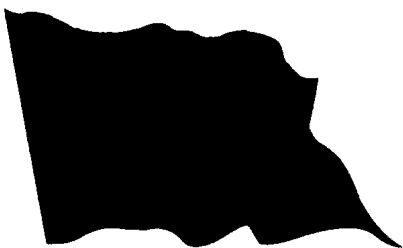

ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ئىنقىلابىي ئوقۇشلۇق

ليۇ خۇلىن

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ئىنقىلابىي ئوقۇشلۇق

شىڭ مېھن

ليۇ خۇلەن

تەرجىمە قىلغۇچى: تۇرغۇن ئابلىز

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(C I P)数据

刘胡兰/杏绵编著;吐尔洪·阿布里孜译.—乌鲁木齐:
新疆人民出版社,2006.6(2007.4重印)
(少年红色经典)
ISBN 978-7-228-10284-6

I.刘... II.①杏...②吐... III.儿童文学—革命
故事—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言)
IV.I287.5

中国版本图书馆CIP数据核字(2006)第063323号

策 划: 艾克拜尔·艾力
责任编辑: 木尼拉·木沙江
责任校对: 阿依古丽·阿西木

刘胡兰 (维吾尔文)

吐尔洪·阿布里孜 译

新疆人民出版社出版
(乌鲁木齐市解放南路348号 邮编:830001)
新疆新华书店发行
新疆新华印刷二厂印刷
880×1230毫米 32开本 5.875印张 2插页
2006年7月第1版 2009年2月第3次印刷
印数:7061—11060

ISBN 978-7-228-10284-6 定价:10.00元

بۇ كىتاب 21 - ئەسىر نەشرىياتىنىڭ 2004 - يىلى 9 - ئاي 1 - نەشرى، 2004 - يىلى 9 - ئاي 1 - باسمىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

本书根据二十一世纪出版社 2004 年 9 月第 1 版，2004 年 9 月第 1 次印刷本翻译出版。

پىلانلىغۇچى: ئەكبەر ئېلى
مەسئۇل مۇھەررىرى: مۇنەرىمە مۇساچان
مەسئۇل كوررېكتورى: ئايگۈل ھاشىم

ليۇ خۇلەن

تەرجىمە قىلغۇچى: تۇرغۇن ئابلىز

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى № 348)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 880×1230 مىللىمېتىر، 1/32
باسما تاۋىقى: 5.875 قىستۇرما ۋارىقى: 2
2006 - يىلى 7 - ئاي 1 - نەشرى
2009 - يىلى 2 - ئاي 3 - بېسىلىشى
تىراژى: 7061—11060
ISBN 978 - 7 - 228 - 10284 - 6
باھاسى: 10.00 يۈەن

كىرىش سۆز

«ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ئىنقىلابىي ئوقۇشلۇق» ناملىق بۇ مەجمۇئە «ئەدەبىي ھېكايىلەر» ۋە «قەھرىمانلار ھەققىدە ھېكايىلەر» دىن ئىبارەت ئىككى تۈركۈمگە بۆلۈنىدۇ. ئالدىنقى تۈركۈم - دىكىلىرى ئىجادىي ئەدەبىي ئەسەرلەر، كېيىنكى تۈركۈمدىكىلىرىنىڭ كۆپىنچىسى رېئال شەخسلەر ھەققىدىكى خاتىرىلەردۇر. ئالدىنقى ئەسىرنىڭ 50 - ، 60 - يىللىرىدىن بېرى، پۈتكۈل جەمئىيەت، بولۇپمۇ ياشلار - ئۆسمۈرلەر بۇ ئەسەرلەردىكى قەھرىمانلارنىڭ مەيلى بەدىئىي ئوبرازغا بولسۇن ياكى تۇرمۇشتىكى ئەسلىي قىياپىتىگە بولسۇن، ئىزچىل چوقۇنۇپ ۋە ئۇلارنى چوڭقۇر ياد ئېتىپ كەلدى. قەھرىمانلارنىڭ باتۇرانە ئىش - ئەزىلىرى نەچچە ئەۋلاد كىشىلەرگە تەسىر كۆرسىتىپ، ئۇلارنىڭ مەنىۋى تۈۋرۈكىگە ۋە ھەرىكەت ئۆلچىمىگە ئايلاندى.

بۇ مەجمۇئەگە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى رەھبەرلىكىدىكى ئىنقىلابىي ئۇرۇش يىللىرىدا كۈچلۈك تەسىر قوزغىغان قەھرىمانلار ھەققىدىكى ھېكايىلەر ۋە ئالاقىدار ژانىرلاردىكى ئەڭ ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە ئەدەبىي ئەسەرلەر تاللاپ كىرگۈزۈلدى. بۇ ئەسەرلەردە ئىنقىلابىي خەلقنىڭ ئاجايىپ ئەقىل - پاراسىتى، باتۇر - قەيسەرلىكى نامايان قىلىنىدۇ، ۋە تەنپەرۋەرلىك، ئىنقىلابىي قەھرىمانلىقتىن ئىبارەت تارىخىي ئاڭ كۈچلۈك تەشەببۇس قىلىنىدۇ. پېرسۇناژلارنىڭ خاراكتېرى روشەن، ھېسسىياتى

ساددا ھەم كۈچلۈك، ۋەقەلىكى ئېنىق ھەم چۈشىنىشلىك، توقۇ -
نۇشى جىددىي ھەم كەسكىن، تىلى جانلىق ھەم ئاممىباپ، ئۇسلۇبى
ساغلام ھەم يارقىن، بۇ ئەسەرلەرنىڭ ھەممىسى ھەققانىيەت رەزىلە -
لىك ئۈستىدىن غالىب كېلىش بىلەن تاماملىنىدۇ، پېرسۇناژلار -
نىڭ تەقدىرى دۆلەتنىڭ، مىللەتنىڭ تەقدىرىگە زىچ باغلىنىدۇ. بۇ
ئەسەرلەر ھەقىقىي تارىخ ئاساسىدا يېزىلغان، ئاپتورنىڭ مۇكەممەل
تۇرمۇش تەسىراتى، تولۇپ تاشقان ئىجادىيەت قىزغىنلىقى ۋە تاۋار
ئىگىلىكى شامىلىنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىماسلىقتەك جىددىي ئىجا -
دىيەت پوزىتسىيىسى ئەسەرلەرنىڭ يېڭىلىق تۇيغۇسى ۋە ئوقۇش -
چانلىقىنى تېخىمۇ ئاشۇرغان. ئەسەرلەرنىڭ روشەن دەۋر ئالاھىدى -
لىكى ۋە ئوقۇرمەنلەرنىڭ زوقىنى تارتىدىغان قويۇق مىللىي ئۇس -
لۇبىدىن ئۇزاق مۇددەتلىك بەدىئىي ھاياتىي كۈچ تەپچىپ تۇرىدۇ،
ئۇ ئورنىنى ئىگىلىگىلى بولمايدىغان تەربىيەلەش رولىغا، ئېستې -
تىك رولغا ئىگە. مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، بۇ ئەسەرلەرنى «ئىنقىلا -
بىي ئوقۇشلۇق» دەپ ئاتاش قىلچە ئارتۇق كەتمەيدۇ.

مېڭزى: «مۇكەممەللىك گۈزەللىكتۇر» دەپتىكەن. قەھرىدە -
مانلارنىڭ روھىي دۇنياسى ئۇلۇغۋار غايە، مۇستەھكەم ئېتىقاد،
بېرىلىپ ئىزدىنىش، غەرزىسىز تۆھپە قوشۇش روھى ئارقىلىق
تاكامللىشىدۇ. كوچا ناخشىلىرىنى ئېيتىپ، كارتون فىلىم،
ھەجۋىي رەسىملەرنى كۆرۈپ، كومپيۇتېر ئويۇنلىرىنى ئويناپ
چوڭ بولغان ئەۋلادلارنى تارىخنى چۈشىنىش، قەھرىمانلارغا يېقىندە -
لىشىش، مەسئۇلىيىتى ئۈستىدە ئويلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە
قىلالىساق، ئۆزىمىز مۇ ئىستىقبالىمىزنى تاپقان بولىمىز، ئىندە -
قىلابىي ئەنئەنە ئۇلۇغ بايرىقىنى مەڭگۈ جەۋلان قىلدۇرۇپ، ئۆز -
لۈكسىز دەۋر بىلەن تەڭ ئىلگىرىلىيەلسەك، مىللىتىمىز مۇ ئۆ -
مىدكە تولغان بولىدۇ.

مۇندەرىجە

1	ئۇرۇش تۇمانلىرى ئىچىدە ئۆتكەن بالىلىق
7	ئۆگىنىش كۇرسىغا بېرىش
17	ليۇ خۇلەن ئۆيگە قايتتى
21	يۇقىرىدىن تاپشۇرۇلغان ۋەزىپە
34	پاختا ئېگىرىش
50	قىلچە بىپەرۋالىق قىلماسلىق
65	دوڭپۇغا بېرىش
75	كومپارتىيىگە كىرىش
85	غەيۋەتتىن قورقماسلىق
95	ئۇنىڭ تاللىشى
103	دۈشمەنگە يولۇقۇپ قالدى
116	قىيىنچىلىق ئىچىدىكى كۈرەش
129	ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ھۆكۈمەتنىڭ ئېلانى
138	بۇ قانداق ھىيلە
144	رايون باشلىقى ئېلىپ كەلگەن خەۋەر
153	ۋەھشىيلىك قۇتۇرغان كۈن
163	قەيسەرلىك
168	ئۆلۈمگە پىسەنت قىلماسلىق
178	قەھرىماننىڭ خىسلىتى مەڭگۈ ئۆلگە

ئۇرۇش تۇمانلىرى ئىچىدە ئۆتكەن بالىلىق

سەنشى ئۆلكىسىنىڭ ۋېنشۈي ناھىيىسىدىكى ئىككى يۈز نەچچە ئائىلىسى بار يۈنجۈشى كەنتى قەھرىمان قىز ليۇ خۇلەن. نىڭ يۇرتى ئىدى.

ليۇ خۇلەن ئاددىي دېھقان ئائىلىسىدە تۇغۇلدى. ئاتىسى ليۇ جىڭچىيەن بوۋىسىغا ئوخشاش ياۋاش، ئاق كۆڭۈل، ئىشچان، ئاددىي - ساددا، جىمىغۇر ئادەم ئىدى. تاغىسى ليۇ گۇاڭچىيەن ئىلىگىرى ناھىيە بازىرىدىكى بىر مىلىچىماللار دۇكىنىدا ئىشلىگەن بولۇپ، بۇ ئائىلىدىكى خېلى كۆپ ئىش كۆرگەن ئادەم سانلاتتى. ئەمما، بۇ ئائىلىگە مومىسى خوجايىن ئىدى. ئوغۇل - كېلىن - لەر ئۇياقتا تۇرسۇن، بوۋىسىنىڭ گېپىمۇ ئاقمايتتى. ھەممە ئىشتا مومىسىنىڭ دېگىنى ھېساب ئىدى. بۇ بىر ئائىلە كىشى - لىرى بىر چاسا قورۇدا ئولتۇراتتى، ئون نەچچە مو تېرىلغۇ يېرى بار ئىدى. ئەرلەر ئېتىز - ئېرىق ئىشلىرىنى قىلسا، ئاياللار يىپ ئېگىرىپ، كەشتىچىلىك قىلىپ تېجەشلىك كۈن ئۆتكۈزەتتى، ئادەتتە كەچلىرى ياغ تېجەش ئۈچۈن چىراغ ياندۇرمايتتى. مول ھوسۇل ئالغان يىللاردا بولۇشىچە يەپ - ئىچمەي، قەھەتچىلىك مەزگىللىرىدە ئاچ قالماي ياشايتتى.

ليۇ خۇلەن بۇ ئائىلىدىكى نەۋرىلەرنىڭ چوڭى ئىدى. ليۇ خۇلەن تۇغۇلغان چاغدا مومىسى «ئوغۇل تۇغۇلمىدى» دەپ ئاغرىد. نىپ كەتمىگەن بولسىمۇ، ئەمما ھەرقېتىم ليۇ خۇلەنگە قارىغدا. نىدا ئۇھسىنىپ قوياتتى. ئارىدىن نەچچە يىل ئۆتكەندە، ئانىسى يەنە ئېغىر ئاياغ بولۇپ قالدى، مومىسى كۈن بويى دېگۈدەك تەڭ. رىدىن بىر ئوغۇللۇق بولۇشنى تىلەيتتى، ئەمما ئاخىر يەنىلا بىر قىز تۇغۇلدى، ئەمدى موماي خاپا بولۇپ: «ليۇ جەمەتنىڭ چىرىد. غى سىلەرگە كەلگەندە ئۆچۈپ قالىدىغان بولدى. تۇغمىغىنى تۇغمىغان (ھاممىسى تېخىچە تۇغماي يۈرەتتى)، تۇغقىنى ساپلا قىز تۇغقان» دەپ كايىپلا كەتتى. ئانىسىنىڭ سالامەتلىكى ئەزەل. دىنلا ناچار بولغاچقا، ئىككىنچى قىزى ليۇ ئەيلەننى تۇغۇپ ئىككى يىل بولا - بولمايلا كېسەل بىلەن قازا قىلدى. شۇنىڭدىن كېيىن ليۇ خۇلەن بىلەن ليۇ ئەيلەن ئاچا - سىڭىل ئىككىسى مومىسى بىلەن قالدى. ليۇ خۇلەن سىڭلىسىنىڭ كىيىمىنى كىيىدۈرۈپ، تامىقىنى يېگۈزۈپ، يۈز - كۆزىنى يۇيۇپ قوياتتى، ئاچا - سىڭىللار كۈندۈزى بىللە ئوينىسا، كېچىلىرى بىللە ئۇخلايتتى. ليۇ خۇلەن سىڭلىسىغا بەك ئامراق بولغاچقا ئالاھىدە كۆيۈنەتتى، ئۇ سىڭلىسىنىڭ قوغدىغۇچىسى ئىدى.

يۈنجۈشى كەنتى ئوتتۇرا سەنشى تۈزلەڭلىكىدىكى چىشيەن ناھىيىسى، جياۋچېڭ ناھىيىسى ۋە ۋېنشۈي ناھىيىسىنىڭ تۇتۇش شىدىغان يېرىدە بولۇپ، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش. نىڭ دەسلەپىدە 8 - ئارمىيە، پارتىزانلار، يەرلىك خىزمەتچى خادىملار دائىم كېلىپ - كېتىپ تۇراتتى. بۇ كەنتتە ياپون باس. قۇنچىلىرىغا قارشى ھاكىمىيەت، دېھقانلار ۋەتەن قۇتقۇزۇش ئۇ. يۈشمىسى، ياشلار ۋەتەن قۇتقۇزۇش ئۇيۇشمىسى، ئاياللار ۋەتەن قۇتقۇزۇش ئۇيۇشمىسى قاتارلىق ئاممىۋى تەشكىلاتلار قۇرۇلغان،

يەنە تېخى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى باشلانغۇچ مەكتەپمۇ قۇرۇلغانىدى. ليۇ خۇلەن مەكتەپكە كىرىپ ئوقۇيمەن، دەپ غەلۋە قىلغاندا مومىسى: «قىز بالا ئوقۇسا قانداق بولىدۇ؟ ئوقۇپ نېمە بولماقچىدىن؟» دەپ زادىلا ئۇنىمىدى. كېيىن كەنت ھۆكۈمىتى ئوقۇش يېشىغا توشقانلىكى بىلەن مەكتەپكە كىرىپ ئوقۇشى كېرەك، دەپ ئۇقتۇرۇش چۈشۈرگەندە، مومىسى ھۆكۈمەت بىلەن تەڭ كېلەلمەيدىغانلىقىنى ئويلاپ ئىلاجىسىز ليۇ خۇلەننى مەكتەپكە بارغىلى قويغانىدى. ليۇ خۇلەننىڭ ئارزۇسى ئاخىر ئەمەلگە ئاشتى، ئۇ ھەر كۈنى مەكتەپكە بېرىپ خەت ئۆگىنىپلا قالماي يەنە تېخى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ناخىشلارنى ئۆگەندى، خىلمۇخىل ئويۇنلارنى ئوينىدى، ئۇنىڭ تۇرمۇشى تولمۇ كۆڭۈل-لىۋك ئۆتمەكتە ئىدى. ئەپسۇس، ئۇنىڭ بۇنداق كۆڭۈللۈك كۈنىلەرى ئىككى يىلدىن كېيىن ئاخىرلاشتى.

1940 - يىلىدىن كېيىن، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش باشلانغان چاغدا سەنشىنىڭ غەربىي جەنۇبىغا چېكىنگەن يەن شىشەن ياپون ئالۋاستىلىرى بىلەن خۇپيانە تىل بىرىكتۈرۈپ، «ئۆز ئارا تاجاۋۇز قىلىشماسلىق»، «كومپارتىيىگە بىرلىكتە قارشى تۇرۇش» كېلىشىمى ئىمزالىدى. شۇنىڭ بىلەن ياپون ئالۋاستىلىرى نۇرغۇن ئەسكىرىي كۈچنى ئىشقا سېلىپ ياپونغا قارشى بازىلىرىمىزنى پىلە قۇرتىدەك يۈتۈۋالدى ھەم تۈزلەڭلىكتە «ئا-مانلىق ساقلاشنى كۈچەيتىش» نى يولغا قويدى. ياپون ئارمىيەسى، قورچاق ئارمىيە، خائىن ۋە يالاقچىلار يۈنجۈشى كەنتىگە كېلىپ نوپۇس ئېنىقلاش باھانىسىدە پۇقرالارغا زىيانكەشلىك قىلغىلى تۇردى. ليۇ خۇلەن ئەمدى مەكتەپكە بارالمايدىغان بولدى. ئۇ ھەر كۈنى مومىسى بىلەن سىرتقا چىقماي يىپ ئېگىرىش-نى، يىگنە - يىپ ئىشىنى ئۆگىنىدىغان بولدى. بۇ دەل مومىسىدە.

نىڭ كۈتكەن يېرىدىن چىقتى. مومسى دائىم ئۇنىڭغا ئادەم بو-
لۇش قائىدىلىرىنى ئېزىپ ئىچۈرەتتى، ھەر كۈنى ئۇنى بۇدسا-
تىۋانىڭ ئالدىغا ئەكىلىپ، كۈجە كۆيدۈرۈپ ئىسرىق سالاتتى. بە-
زىدە ئىچى پۇشۇپ كەتكەن ليۇ خۇلەن يىپ - يىڭنىسىنى ئېلىپ
جىن شياڭ، يۈ ليەنلەرنىڭ ئۆيىگە كىرىپ مۇڭدىشاتتى.

ياپون ئالۋاستىلىرى «ئامانلىق ساقلاشنى كۈچەيتىش» نى
يۈرگۈزگەن دەسلەپكى چاغلاردا ليۇ خۇلەن ياپونغا قارشى ھاكىم-
مىيەت ئەمدى يوق، دۆلەت مۇنقەرز بولدى، دەپ ئويلاپ تولىمۇ
بىئارام بولغانىدى. ئەمما كېيىنچە ئۇ ياپونغا قارشى ھاكىمىيەت-
نىڭ يوشۇرۇن پائالىيەتكە كۆچكەنلىكىنى بىلدى. ئىلگىرىكى يا-
پون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ھاكىمىيەتنىڭ كەنت باشلىقى چېن
جاۋدى، دېھقانلار ئۇيۇشمىسىنىڭ كاتىپى شى شىفاڭ كەنتتە مە-
لىچىمال دۈكىنى ئېچىپ تىجارەت قىلىۋاتقنى بىلەن ئەمەلىيەتتە
ياپونغا قارشى خىزمەتنى مەخپىي قانات يايدۇرۇۋاتاتتى. جىن
شياڭ بىلەن يۈ ليەنلەرنىڭ ئۆيى ئۇلارنىڭ خىزمەت نۇقتىسى
ئىدى. جىن شياڭنىڭ ئۆيىدە شىرەم تاغام دەپ ئاتىۋالغان بىر
تۇغىنى ئۇزاققىچە تۇرۇپ قالدى. ياپون ئالۋاستىلىرى تەسلىم
بولغاندىن كېيىن، ليۇ خۇلەن بۇ كىشىنىڭ بىزنىڭ دۈشمەنگە
قارشى خىزمەت پونكىتىمىزنىڭ باشلىقى ئىكەنلىكىنى بىلدى.
ليۇ خۇلەن دائىم جىن شياڭ، يۈ ليەنلەرنىڭ ئۆيىگە بېرىۋېرىپ
ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بۇ كادىرلار بىلەن ئوبدانلا تونۇشۇپ
قالغاچقا، ئۇلاردىن ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بەزى ھەقىقەت-
لەرنى ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا
قارشى ئۇرۇشنىڭ غەلىبىسىگە بولغان ئىشەنچى ئېشىپ، كۈم-
پارتىيىنىڭ قىلىۋاتقان ئىنقىلابىنىڭ ماھىيىتىنى تونۇپ يەتتى.
ليۇ خۇلەن ئۇلاردىن يەنە ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى با-

زىلاردىكى ئارمىيە - خەلقنىڭ قان تۆكۈشتىن، قۇربان بېرىش - تىن قورقماي دۈشمەن بىلەن باتۇرلارنى كۈرەش قىلغانلىقىدەك تە - سىرلىك ئىش - ئىزلىرىنى ئاڭلىدى. بۇلار ئۇنىڭغا ناھايىتى چوڭقۇر تەسىر كۆرسەتتى.

ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بازىنىڭ رايون باشلىقى جالڭ يۈيى يۈنجۈشى كەنتىگە بەش چاقىرىم كېلىدىغان جاۋ قورۇقىدا دۈشمەنلەر بىلەن ئېلىشىپ ئېغىر يارىلىنىدۇ. خائىن ئۇنىڭ يا - پون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بازىنىڭ رايون باشلىقى ئىكەنلىكىنى تونۇپ قېلىپ ئۇنى دۈشمەن بازىسىغا ئاپىرىپ سوراق قىلىش ئۈچۈن ئاپتوموبىلغا سېلىپ ئېلىپ ماڭىدۇ. جالڭ يۈيى ئەسەرگە چۈشۈپ قالماستىن ھەم خىزمەت مەخپىيىتىنى ئاشكارىلاپ قويدى. ماسلىق ئۈچۈن مىڭ تەسلىكتە تىرىشىپ تۇرۇپ ئاپتوموبىل چاقىغا سوقۇلۇپ مەردانلەرچە قۇربان بولىدۇ. ئارىدىن ئۇزاق ئۆتمەي يەنە بىر خۇ فامىلىلىك رايون باشلىقى يۆتكىلىپ كىلدۇ. بىر كۈنى ئەتىگەندە دۈشمەنلەر يۈنجۈشى كەنتىنى قورشىدۇ. ئېلىپ، ھەممىلا يەردە ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى كادىرلارنى ئاڭلىتىدۇ. رايونلۇق ھۆكۈمەتنىڭ ئىككى ئالاقىچىسى ۋۇ جەنگۈي بىلەن ۋاڭ شىشەن خۇ فامىلىلىك رايون باشلىقىنى خەتەردىن قۇتۇلدۇرۇپ قېلىش ئۈچۈن كۈچىدا دۈشمەن بىلەن ئېتىشىپ كەنت سىرتىغا قاچاق تازا ۋارقىرايدۇ، بۇ ئۇلارنىڭ دۈشمەننى ئۆزىگە جەلپ قىلىپ خۇ رايون باشلىقىنى قوغداپ قېلىش تاكتىكىسى ئىدى. نەتىجىدە خۇ رايون باشلىقى قۇتۇلۇپ قالغان بولسىمۇ، ھېلىقى ئىككىيلەن قۇربان بولىدۇ. ئۇ چاغلاردا دۈشمەنلەر دائىم كەنتكە كېلىپ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى كادىرلارنى تۇتۇش ئۈچۈن ئاممىنى قاتتىق قىيىن - قىستاققا ئالاتتى. جىن شياڭنىڭ ئانىسى لى يىفاڭ

بىر قېتىم دۈشمەننىڭ قاتتىق قىيىن - قىستىقىدا ئۆلۈپ قالاي دېگەن بولسىمۇ، ھەتتا پاچاقلرى ئىتقا چىشلىتىلىپ تىتما - تىتما قىلىۋېتىلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆزىنىڭ ئۆيىدە ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى كادىرلارنىڭ تۇرۇۋاتقانلىقىنى زادىلا ئاش-كارىلىمىدى.

مانا مۇشۇ ئاددىي كىشىلەرنىڭ قەھرىمانانە ئىش - ئىزلىرى لىۋ خۇلەننىڭ قەلبىگە چوڭقۇر ئورناپ كەتكەنىدى. بۇلار ئۇنىڭ كېيىنچە مەردانىلىك بىلەن ئۆيىدىن چىقىپ ئىنقىلابىي خىز - مەتكە قاتنىشىشى ئۈچۈن ناھايىتى ياخشى ئاساس سالغانىدى.

ئۆگىنىش كۇرسىغا بېرىش

1945 - يىلقى كۈز ياپونىيە تەسلىم بولغاندىن كېيىنكى تىنچ كەلگەن تۇنجى مول ھوسۇل پەسلى ئىدى.

بىر كۈنى كەچتە ليۇ خۇلەن ئېتىزلىقتىن پاхта يىغىپ قايتىپ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كەلگەندە، جىن شياڭ ئۇنى ساقلاپ ئولتۇراتتى. ئۇ ليۇ خۇلەننى كۆرۈپلا ئالدىغا كېلىپ: — مەن ئۆگىنىشكە بارىدىغان بولدۇم، — دېدى.

ليۇ خۇلەن ئۇنىڭ ئاياللار مەشىق كۇرسىنى دەۋاتقىنىنى بىلدۈرۈپلەتتى. نەچچە كۈن ئىلگىرى رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ كادىرى لۈ مېي ئۇلارغا گۈەنجىياۋدا ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ مەخسۇس ئايال ئاكتىپلارنى تەربىيەلەيدىغانلىقىنى ئېيتقاندى، ئەمما ليۇ خۇلەن بۇ كۇرسنىڭ شۇنچە تېز ئېچىلىدىغانلىقىنى ئويلاپمۇ باقمىغانىدى.

— سەندىن باشقا يەنە كىملىر بار؟ — دەپ سورىدى ليۇ خۇ. لېن تولىمۇ قىزىقىپ.

— جالڭ يۆيىڭ، يەن فاڭجېن، لى مىڭگۇاڭلار بار، پەقەت سەن بىلەن يۈ ليەن ئىككىڭلارلا يوق، — دېدى جىن شياڭ.

ليۇ خۇلەن «ئۇلار بىرلىكتە تىزىمغا ئالدۇرۇپتۇ، يەنە جىن شياڭمۇ بار ئىكەن، نېمىشقا يۈ ليەن بىلەن ئىككىمىز يوق؟ يې-شىمىزنى كىچىك دەپ ئويلاشتىمىكەن دېسە، جىن شياڭنىڭ

يېشى مەندىن بىر ياش كىچىك، ئەمدىلا ئون تۆت ياشقا كىردى؛ شەرتمىزنى توشامدىكىن دېسە، بىز كىچىكىمىزدىن بىللە ئوي-ناپ چوڭ بولغان تۇرساق. ياپون ئالۋاستىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ قورچاق گۇماشتىلىرى ھۆكۈمرانلىق قىلغان چاغلاردا ئۈچەيلەن يوشۇرۇنچە كەنتىمىزگە كەلگەن ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى كادىرلارغا كۆزەتچىلىك قىلىپ خەۋەر يەتكۈزۈپ بەردۇق. يېقىن-دىن بۇيان يەنە ئاياللار خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ ئاكتىپ-لىرىدىن بولۇپ قالدۇق. مەدەنىيەت سەۋىيەسىنى تۆۋەن كۆرۈپ قالدىمۇ - يا؟ گەرچە مەن باشلانغۇچ مەكتەپتە ئىككى يىللا ئو-قۇغان بولساممۇ، ئەمما كېيىن مومامنىڭ ياردىمىدە خېلى كۆپ خەت ئۆگىنىۋالغان تۇرسام، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆگەي ئاپام خۇ ۋېنشىيۇ ياش ۋاقتىدا بىرنەچچە يىل ئوقۇغاچقا خېلى نەرسىلەرنى ئۆگەتكەن. مېنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيەم جىن شياڭدىنمۇ يۇقىرى. نېمىشقا تىزىملىكتە مېنىڭلا ئىسمىم يوق؟» دېگەنلەرنى ئويلىدى ۋە:

— يولداش لۇ مېي ھازىر كەنتتە بارمۇ؟ — دەپ سورىدى جىددىي قىياپەتتە.

— يولداش لۇ مېينى گۇەنجىياۋغا كېتىدىكەن، دەپ ئاڭلاپلا ئالدىراپ سېنى ئىزدەپ كېلىشىم، — دېدى جىن شياڭ. ليۇ خۇلەن دەرھال پاختىنى قورۇغا ئەكىرىۋېتىپ ئالدىرد-غىنىچە جىن شياڭ بىلەن بىللە لۇ مېينى ئىزدەپ ماڭدى.

20 ياشلار چامىسىدىكى لۇ مېي رايونلۇق ئاياللار بىرلەش-مىسىنىڭ مۇدىرى ئىدى. ئۇ تېنى ساغلام، خىزمەتتە كەسكىن بولۇپ، ياپونغا قارشى ئۇرۇش مەزگىلىدىمۇ يۈنجۈشى كەنتىگە كەلگەنىدى، يېقىندىن بۇيان بۇ يەردە نۇقتىدا تۇرۇپ ئىشلەش داۋامىدا ليۇ خۇلەن قاتارلىقلار بىلەن ناھايىتى ئوبدان چىقىشىپ

قالغانىدى. ليۇ خۇلەن بىلەن جىن شياڭلار كەلگەن چاغدا لۇ مېي قورۇدا سومكىسىنى ۋېلىسىپىتكە باغلاۋاتقاچ يۈ ليەنگە ھە دەپ سۆزلەۋاتاتتى، ئۇ ليۇ خۇلەننىڭ كەلگىنىنى كۆرۈپ:

— ئوقۇشنى تەلەپ قىلىدىغاندىن يەنە بىرى كەلدىمۇ — نې-مە؟ — دېدى كۈلۈپ تۇرۇپ.

— مەن بىر قالاق، لايىقەتسىز! ئەمما ليۇ خۇلەننىڭ نەرى باشقىلاردىن كەم؟ نېمىشقا ئۇمۇ يوق؟ — دېدى يۈ ليەن بوغۇلۇپ تۇرۇپ.

— راستىنى ئېيتسام تىزىملىكتە ئەسلىدە سىلەر ئىك-كىڭلارنىڭ ئىسمىمۇ بار ئىدى، ئەمما چۈشتىن بۇرۇن كەنت كا-دىرلىرى بىلەن مۇزاكىرە قىلغاندا ھەممەيلەن ئىككىڭلارنىڭ ئا-ئىلىسىنىڭ زادىلا قوشۇلمايدىغانلىقىنى ئېيتىشتى، شۇڭا ئىلا-جىسىز سىلەرنى قالدۇرۇۋەتتىم...

— كادىرلار بېكىتىدىغان بولسا قېنى كىمنىڭ ئائىلىسى قوشۇلمايدىكەن؟ — دېدى يۈ ليەن لۇ مېينىڭ سۆزىنى بۆلۈپ.

— بۇ دېگەن ئۆگىنىش كۇرسىغا بارىدىغان ئىش، بۇيرۇق بىلەن ۋەزىپىگە ئەۋەتىدىغان ئىش ئەمەس — تە؟ — دېدى لۇ مېي.

بىر چەتتە ئۇلارنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ تۇرغان ليۇ خۇلەن بىردىنلا:

— بىز ئىككىمىزنىڭ ئۆگىنىش كۇرسىغا قاتنىشىشقا شەر-تىمىز زادى توشامدۇ — توشامدۇ؟ — دەپ سورىدى لۇ مېيدىن.

— ئەلۋەتتە توشىدۇ، — دېدى لۇ مېي سەمىمىيلىك بىلەن، — مېنىڭچە مۇنداق قىلايلى، سىلەر قايتىپ ئۆيۈڭلاردىكى-لەر بىلەن ئوبدان مەسلىھەتلىشىڭلار، ئۇلار قوشۇلىدىغانلا بولسا كەلسەڭلار بولىدۇ. ئۆگۈنلۈككە تىزىمغا ئالدۇرۇڭلار، ئىندىلىق-

قا دەرس باشلىنىدۇ.

لۈ مېي سۆزىنى تۈگىتىپ بولۇپ مېڭىشقا تەمىشەلدى ۋە گۈەنجىياۋغا مېڭىشقا ئالدىراۋاتقانلىقىنى، ئەمدى كېچىكسە بولمايدىغانلىقىنى ئەسكەرتىپ قويدى. ماڭىدىغان چاغدا ئۇ يەنە:

— ئۆيدىكىلەر قوشۇلىدىغانلا بولسا ئىككى كۈن كېچىكىپ-رەك كەلسەڭلارمۇ بولىدۇ. شۇنداق قىلساققۇ بولار؟ — دەپ قوشۇپ قويدى.

يۈ لىيەن بۇ گەپتىن تولىمۇ خۇشال بولۇپ كېتىپ، — مەن بارمىسام زادىلا بولمايدۇ، ئۆيدىكىلەر قوشۇلسىمۇ، قوشۇلمىسىمۇ بارمەن، — دېدى.

— ئۇنداق قىلساڭ قانداق بولىدۇ؟ ئاناڭ يېقىندىلا ئالەمدىن ئۆتتى، ئاتاڭ كېسەل تۇرسا، تاشلاپ كېتەلمەسەن؟ — دېدى لىيۈ خۇلەن.

— تاماق ئېتىدىغان، سۇ ئەكىلىدىغان ئىشلارنى ئىككىنچى يەڭگەم قىلالايدۇ. ئۇلار مېنى بارغىلى قويىمىسا ئىككىنچى ئاكام-نى ئىزدەپ بارمەن. ئۇ كۈن بويى سىرتتا ئىنقىلاب قىلىمەن، دەپ ئۆيىنىڭ ئىشى بىلەن كارى يوق تۇرۇپ مېنى ئىنقىلابقا قات-ناشقىلى قويىمىسۇنچۇ قېنى، — دېدى يۈ لىيەن ۋە ئالدىراپ ئۆيدىگە ماڭدى.

يۈ لىيەننىڭ ئىككىنچى ئاكىسى ھازىرقى رايون باشلىقى چېن جاۋدې ئىدى.

— سەنمۇ قايتىپ موماڭ بىلەن مەسلىھەتلىشىپ باقامسەن — يا؟ — دېدى جىن شياڭ لىيۈ خۇلەنگە.

لىيۈ خۇلەن لام — جىم دېمەي ئېغىر خورسىنىپ قويدى.

— بولمىسا ئاۋۋال ئاتاڭ بىلەن تاغائىنى ماقۇل كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى موماڭغا نەسىھەت قىلىشقا كۆندۈرگىن، — دېدى جىن